

Czy każda apteka może przyjąć stażystę? Jakie warunki trzeba spełnić i do czego się zobowiązać?

Autorzy:

adwokat Katarzyna Krupa, Dyrektor Biura Prawnego, Piktorex sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie

dr n. farm. Piotr Merks, Prezes Zarządu, Piktorex sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie

Wstęp

Sześciomiesięczny staż (praktyka) w aptece, stanowi integralny element programu studiów magisterskich na kierunku farmacja, zgodnie z art. 2b ust. 1 pkt 1 oraz art. 2c ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, a także ujęty jest w „Standardach nauczania dla kierunku studiów: farmacja – studia magisterskie”, zgodnie z załącznikiem nr 14 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 listopada 2003 r..

Celem stażu, który rozpoczyna się po obronie pracy magisterskiej, jest pogłębianie wiedzy teoretycznej i doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie farmacji aptecznej, ze szczególnym uwzględnieniem:

- sporządzania produktów leczniczych,
- przechowywania i wydawania produktów leczniczych i wyrobów medycznych, oraz udzielania informacji o lekach, a także
- stosowania zasad opieki farmaceutycznej oraz norm etycznych, prawnych i organizacyjnych pracy w aptece.

Miejsce odbywania stażu

Miejscem odbywania stażu może być apteka ogólnodostępna lub apteka szpitalna, wówczas część stażu należy odbyć w aptece ogólnodostępnej. Staż odbywany jest w aptece, która uzyskała pozytywną opinię wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, a także opinię okręgowej rady aptekarskiej, wydane na wniosek dziekana i uwzględniające ocenę wymogów, o których mowa poniżej.

Apteka, w której odbywa się staż, powinna:

- być apteką o pełnym zakresie czynności,
- być apteką, w której pracuje co najmniej dwóch farmaceutów na pełnych etatach, w tym osoba spełniająca warunki niezbędne do pełnienia funkcji opiekuna stażysty,
- zapewnić odpowiednie stanowiska pracy, pomieszczenia, urządzenia, aparaturę, sprzęt, surowce farmaceutyczne i inne materiały niezbędne do realizacji programu stażu,
- zapoznać stażystę z obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie wytwarzania i sporządzania, przechowywania i wydawania produktów leczniczych i wyrobów medycznych, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, zachowania tajemnicy służbowej oraz obowiązującym regulaminem pracy.

Zmiana apteki, w której jest odbywany staż, następuje gdy wskazana przez dziekana apteka przestaje spełniać wymogi niezbędne do realizacji ramowego programu sześciomiesięcznego stażu w aptece, o którym mowa poniżej.

Opiekun stażysty

Opiekunem stażysty może być kierownik apteki lub wyznaczony przez niego farmaceuta, który musi posiadać co najmniej 5-letni staż pracy w aptece lub specjalizację z farmacji aptecznej lub szpitalnej. Opiekun stażysty może sprawować równocześnie nadzór nad odbywaniem stażu przez nie więcej niż dwóch stażystów. Stażysta odbywa praktykę, zgodnie z planem opracowanym przez opiekuna, a zatwierdzonym przez dziekana na podstawie programu praktyki zawodowej, której ramowy plan, zgodny ze standardami nauczania dla kierunku studiów farmacja, stanowi załącznik nr 1 do Komunikatu Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie zasad realizacji sześciomiesięcznego stażu w aptece objętego standardami nauczania dla kierunku studiów farmacja.

Realizacja przez stażystę ramowego planu praktyki jest odnotowywana w dzienniku stażu oraz potwierdzana podpisem opiekuna stażu. W przypadku odbywania stażu w kilku aptekach, wpisy w dzienniku stażu obejmują informacje, dotyczące przebiegu kolejnych etapów stażu w każdej z aptek.

Ramowy plan sześciomiesięcznego stażu w aptece

Lp.	Blok programowy	Wykaz umiejętności	Liczba godzin
I.	Wydawanie produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz udzielanie informacji o lekach	1. Wydawania produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz udzielanie informacji o lekach. 2. Stosowania szczególnych zasad wydawania leków bardzo silnie działających, psychotropowych i środków odurzających. 3. Stosowania zasad dobrej praktyki aptecznej.	420
II.	Sporządzanie produktów leczniczych	1. Prawidłowego sporządzania leków recepturowych, aptecznych. 2. Prawidłowego sporządzania leków w warunkach aseptycznych. 3. Oceny jakości postaci leku.	360
III.	Opieka farmaceutyczna	1. Komunikacji interpersonalnej z pacjentami, ich opiekunami, lekarzami oraz pozostałymi pracownikami ochrony zdrowia. 2. Praktycznej realizacji opieki farmaceutycznej w aptece.	120
IV.	Prawne, etyczne i administracyjne	1. Stosowania zasad kodeksu etyki zawodowej, przepisów prawnych dotyczących wykonywania zawodu	60

	aspekty pracy farmaceuty	farmaceuty oraz przepisów prawa pracy. 2. Stosowania zasad rozmieszczania i przechowywania produktów leczniczych i materiałów medycznych. 3. Stosowania zasad organizacji pracy w aptece z uwzględnieniem przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. 4. Prowadzenia dokumentacji aptecznej oraz posługiwania się i administrowania systemami informatycznymi apteki.	
RAZEM			960

Zaświadczenie o odbyciu stażu

Po zakończeniu stażu student otrzymuje zaświadczenie o odbyciu stażu. Zaświadczenie to wydaje kierownik apteki na podstawie pisemnego stwierdzenia przez opiekuna zrealizowania całości programu stażu. W przypadku, gdy staż odbywany był w więcej niż jednej aptece, zaświadczenie wydaje kierownik apteki, w której odbywany był ostatni etap stażu.

Podsumowanie

Staż w aptece jest z całą pewnością kluczowym elementem przygotowania do pracy w zawodzie farmaceuty. Porównując jednak zasady stażu w polskich aptekach do innych państw Europy Zachodniej, należy uznać, że mamy jeszcze wiele niedociągnięć. Jednym z nich jest brak wynagrodzenia za pracę dla stażystów, podczas gdy w krajach takich jak np. Wielka Brytania wynagrodzenie stażysty to 1200 funtów na miesiąc, dzięki czemu jest on w stanie utrzymać się samodzielnie. Ponadto, na negatywną ocenę zasługuje sposób poddawania aptek przydatności do przyjmowania na staż, w tym sposób akredytacji placówki. Uniwersytety nie są w stanie skontrolować aptek, w których studenci odbywają staż. Może dlatego warto byłoby przemyśleć, czy nadzór nad stażem aptecznym nie powinien być prowadzony przez izbę aptekarską, tak jak ma to miejsce w Wielkiej Brytanii? Jednak mogłoby to nastąpić tylko wtedy, gdy kryteria wyboru apteki oraz zakres wiedzy, jaką ma oferować opiekun byłyby w jakiś sposób mierzalne. Na koniec stażu, powinien być zorganizowany egzamin państwowy, który w bardzo szybki sposób zweryfikowałby poziom wiedzy i umiejętności stażystów. W Wielkiej Brytanii są trzy podejścia do egzaminu końcowego. Trzecia, nieudana próba zdania tego egzaminu oznacza brak możliwości wykonywania zawodu farmaceuty.